

U p 1-66
258

MAZOWSZE.

OBRAZ ETNOGRAFICZNY

skreślił

OSKAR KOLBERG.

TOM I.

Wydanie z zapomogi kasy pomocy dla osób pracujących na polu
naukowem imienia Dra Józefa Mianowskiego.

KRAKÓW.
DRUK WŁ. L. ANCZYCA I SPÓŁKI,
pod zarządem Jana Gadowskiego.
1885.

MAZOWSZE.

OBRAZ ETNOGRAFICZNY

skreślił

OSKAR KOLBERG

Członek kor. Akademii umiejętności w Krakowie oraz Towarzystw naukowych
w Paryżu, Petersburgu, Lizbonie i muzycznego we Lwowie.

Z RYCINAMI PODŁUG RYSUNKÓW W. GERSONA.

TOM I.

MAZOWSZE POLNE.

CZĘŚĆ PIERWSZA.

Wydanie z zapomogi kasy pomocy dla osób pracujących
na polu naukowem imienia Dra Józefa Mianowskiego.

KRAKÓW.

DRUK WŁ. L. ANCZYCA I SPÓŁKI,
pod zarządem Jana Gadowskiego.

1885.

ZASŁUŻONEMU

BADACZOWI NA POLU ANTROPOLOGII

CZCIGODNEMU

DR. JÓZEFOWI MAJEROWI

PREZESOWI AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI W KRAKOWIE,

CZŁONKOWI WIELU TOWARZYSTW NAUKOWYCH i t. d.

CZŁONKOWI IZBY PANÓW I POSŁOWI NA SEJM KRAJOWY,

KAWALEROWI ORDERÓW,

pracę niniejszą poświęca

O. Kolberg.

Obszary ziem, na których osiadł lud mazowiecki były niejednokrotnie przedmiotem badań i opisów, mających na celu przedstawić historię, przyrodę, geografję, statystykę, handel, stosunki i urządzenia prawne i administracyjne tych prowincyj, tak w całości ich, jako i w pojedynczych częściach. W pośród prac tego rodzaju, górowały — jak to z natury rzeczy oraz większej źródeł obfitości i dostępności wypływało — monografie dotyczące stolicy tych ziem, Warszawy. Dzieła te, — których poczet podają *Encyklopedye* przy artykułach o Mazowszu, — mniej lub więcej szeroko i dokładnie rozwijając główny badań swych wątek, wcale nie dotykały etnografii, lub w nader tylko szczupłym podawały ją zakresie. I w ogóle, Ludem, w znaczeniu słowa etnograficznem, zajmowano się u nas bardzo mało. Ztąd też i wiadomości o nim, o jego zwyczajach i właściwościach, podawane były skąpo i pobieżnie; snąć ani potrzebę takich sprawozdań uważano za naglącą, ani ich doniosłość powszechnie i dostatecznie została uznana. Doniosłość tę atoli zrozumieli rychło i gruntownie Go-

łębiowski i Wójcicki. Niepożyta też położyli oni za-
sługę, jużto sami umiejętnie do dzieła przykładając
rękę (przez wydawnictwa nader cennych swych mate-
ryałów, między którymi szczegóły o ludzie mazurskim
niepoślednie zajmują miejsce), już też słowem i przy-
kładem własnym zachęcając i zagrzewając nowo-zacień-
nych pracowników do kroczenia po wskazanej i dobrze
już przez nich utorowanej drodze; — wprowadzie mo-
zolnej, lecz obiecującej, i w istocie też przynoszącej nad-
spodziewanie obfity plon naukowy, jak tego dowiodły
powstałe za ich podniętą n. p. baśni zebrane przez
Zmorskiego i Balińskiego, i znakomita K. Kozłowskiego
monografia ludu zamieszkującego okolice Czerska.

Korzyści tak dla nauki widoczne, stały się i dla
nas samych bodźcem do podjęcia prac podobnych.
Więc już około r. 1840, czy też rokiem wcześniej,
poczęliśmy zbierać pieśni i muzykę ludową w okolicach
Warszawy. Wkrótce dostrzegliśmy ścisłą tych utworów
z obrzędami, zwyczajami i całym bytem ludu łączność.
Wzgląd ten nakazywał nam przy spisywaniu pieśni
i ich melodyi, notować także i ich akcesorya (wedle
ówczesnych naszych pojęć) t. j. uwydatniać całą sytu-
ację, która je zrodziła, lub do działania powoływała.
Powoli, w miarę rozrostu zbiorów i różnorodności na-
bywanych materyałów, siłą rzeczy parci, nadaliśmy
wydawnictwom naszym kierunek i zakrój, jaki nam
dyktowało doświadczenie i który im dotychczas przewo-
dniczy. W roku 1840 atoli, w zaraniu prac naszych
etnograficznych, względ na muzykę ludową, jakeśmy to
powiedzieli wyżej, przeważał i stanowił główne docie-
kań naszych podścielisko. Wtedy to, wychylaliśmy się